

Jazyková poradna k interpunkci

Poměr (prostě) slučovací: obsah první i obsah druhé věty jsou prostě jen konstatovány, postaveny vedle sebe, aniž by se signalizoval nějaký zvláštní vztah mezi nimi (*Josef se učí na tesaře a Petr chodí do rybářského kroužku.*).

Poměr stupňovací: obsah druhé věty je chápán jako vyšší stupeň v porovnání s obsahem věty první, je pojat jako jeho gradace, vystupňování (*Byl to dobrý prvoligový fotbalista, a několikrát dokonce nastoupil i za národní tým.*).

Poměr odporovací: obsah druhé věty je v rozporu s obsahem věty první, není s ním v souladu (*Zlobil, ale nevynadali mu.*).

Poměr vylučovací: obsahy vět se vzájemně vylučují, platí buď jeden, anebo druhý (*Dáte si ještě jedno pivo, nebo už zaplatíte?*).

Poměr důsledkový: obsah druhé věty je podáván jako důsledek obsahu věty první, je obsahem první věty způsobován; obsah první věty je vlastně důvodem pro obsah věty druhé (*Chystal se na čundr, a tak si koupil od Pavla stan.*).

Nyní se zabýváme jednotlivými spojkami:

Spojky a, i, ani jsou především slučovací, ale mohou být užity i jako:

Stupňovací: *Hodně pomáhala své staré sousedce, i pro nákup a na poštu jí chodila.* (= dokonce i toto pro ni dělala) *Nebyl to štědrý člověk, ani při Tříkrálové sbírce nepřispíval.* (= dokonce ani tehdy, kdy se obměkčují srdce i těch jindy lakomých);

Odporovací: *Celý den jsem jí pomáhal na zahradě, a ona mi nedala ani najíst.* (nedat ani najíst je v rozporu s celodenní pomocí, proto ta čárka před a);

Důsledkový: *Proste, a bude vám dáno; hledejte, a naleznete; tlučte, a bude vám otevřeno.* (Jde o Ježíšova slova z Matoušova evangelia. Zástupy jsou tu vybízeny k určitým činnostem a po spojce a je jim sdělován důsledek těchto činností – proto je před a čárka.).

Spojky nebo, či jsou především vylučovací, ale mohou být užity i jako:

Slučovací: *Četl jsi Čapkův Krakatit nebo jsi (alespoň) viděl ten film?* (možnosti se vzájemně nevylučují, mohlo se stát jedno i druhé – proto před nebo není čárka);

Stupňovací: *Nepodporoval je ve studiu, nebo jim ho i zakazoval.* (nejen že je v něm nepodporoval, ale někdy jim ho dokonce i zakazoval);

Důsledkový: *Chovej se tu slušně, nebo tě vyhodím.* (vyhození je prezentováno jako možný důsledek neuposlechnutí výzvy).